

DEÁK CSILLAG – KÖLÜS LAJOS

Ha a márciusi fagyok után gyalog járkalunk bármerre Budapesten, sok kirakatban egy kerek, sárga logót láthatunk, rajta a BPF rövidítés. Lehet, hogy elfordítjuk fejünket, már megint egy bank akar minket becserkészni, az apró betűket nem szoktuk elolvasni. Mindenre gondolunk, csak kultúrára nem, mert azt már tudjuk, hogy van BTF, Budapesti Tavaszi Fesztivál. De BPF? Fekessünk be kedvezményesen, higgyünk a reklámnak, és ne olvassuk el az apróbetűs leglényegesebbet? Igen, fektessünk be, szánjuk rá legdrágább kincsünket, az időt. Megéri. Hogy számlánkon az egyenleg meg se moccan, az bizonyos, de hogy gazdagabbak leszünk, ha kiválasztunk egy vagy akár több kiállítást a BPF (Budapest Fotófesztivál) prospektusából, illetve műsorfüzetéből, amely ott található a fesztivál valamennyi kiállítóhelyén, legyen az múzeum, kulturális intézmény, kis és nagy galéria.

HORVÁTH M. JUDIT:
Selfie – Várkert Bazár
HUNGART © 2017

MARILIA FOTOPOULOU:
Családi portré, 2016,
Photometria 6 – Budapest Project
Galéria
HUNGART © 2017

APOSTOLOS STRANTZALIS:
Chez Jean, 2016,
Photometria 5 – Budapest Project
Galéria
HUNGART © 2017

Az első ízben szatellitrendszerben, egy-egy fő tematika mentén megrendezett Budapest Fotófesztivál fő célja a kortárs és a klasszikus magyar, valamint a nemzetközi fotográfia értékeinek, újdonságainak bemutatása. Két hónapon át kiállítás, workshop, múzeumpedagógiai

foglalkozás és fotómaraton követte és követi egymást. A fesztiválközpontot a város szívében, a Kossuth Lajos utca 14–16. szám alatti Budapest Projekt Galériában hozták létre, amely egyben tájékoztató pontként is szolgál.

A fesztivál nyitóeseményeként, nemzetközi sztárkiállításaként a MAGNUM ügynökség híres fotográfusának műveit láthattuk a Műcsarnokban, *The Suffering of Light / A fény szenvedése* címmel. Alex Webb értékeli

Kerítéstől falig

Budapest Fotófesztivál 2017

Különböző helyszínek, 2017. II. 27. – 2017. IV. 30.

azokat a pillanatokat, amikor úgy tűnik, nem történik semmi, ami történik az közhelyes, mindenki teszi a dolgát, él, mozog, mozdul, áll. Csendéleteket „fest”, emberekkel teli képeket. A földi világ érdeklí, az, hogy a jelen miként válik múlttá. Eposzi jeleneteket látunk, ismétlődéseket, földrajzi helyek változásában a változatlant megragadva. A fesztiválközpontban a görög fotók (az *Otthon/Home* című kiállítás, a Photometria Nemzetközi Fotófesztivál anyagaként) inkább az ember belső világára, otthonára fókuszálnak, egy olyan térre, amelyben az ember ideje képezi az origó metszőpontját. A kiállítás 2016 júniusában Görögországból, Ioannina városából indult és tizenhárom városban, három országban látható majd, elsőként Budapesten.

A Várkert Bazár adott otthont a kortárs magyar fotográfiai kiállításnak, *Subjektum* címmel, az embert, a humánomot a portrén keresztül állítva a középpontba. Az emberi arcra fókuszálva jelzik, hogy a portréfotó gyökeresen megváltoztatta az emberek önmagukhoz és egymáshoz való viszonyát, felforgatta a vizuális ábrázolás konvencióit, és professzionális foglalkozássá tette a fényképezést.

Tanulmányozva a katalógust, a Magyar Nemzeti Múzeum *Kerítés kiállítás – Itt vannak!* címűnél azt olvassuk, a nyitva tartás folyamatos. Ezt nem értjük. A helyszínen oldódik meg a rejtély, a Nemzeti Múzeum kerítésén láthatjuk a felnagyított, a Történeti

Fényképtár portrégyűjteményéből válogatott fotókat a dagerrotípiá korától napjainkig, sétaterré avatva ezzel az utcát. A plakát nagyságú fotók frissnek és üdének hatottak, a képek otthonossága és váratlansága már ebben az időszakban is jelezte, milyen lehetőségek adódnak a kamerával rendelkező előtt.

A Molnár Ani Galériában Forgács Péter *Véletlen testek történetei* című kiállítása a félig vagy teljesen meztelen testek banális képhelyzetét variálja. Ezek a „talált” képek a Kádár-rendszerben készültek, nem a nyilvánosság számára. Titkosak és titkoltak. Forgács Péter kitarolja az arcokat, anonimmá teszi a szereplőket, egyben a tanú szemszögét is megváltoztatva. Az ismeretlen képek szinte bájosak, elsősorban férfiak pózolnak, ellentmondva az ismert toposznak, hogy sosem a férfi „állt” ruhátlanul, hanem a nő.

Nemcsak Forgács képeire jellemző, hogy jelentést adnak a látszatnak, a közhelynek, és lebontják a falakat, melyek látásunkat behatárolják, korlátozzák. A fotós legnagyobb barátja a valóság, de a legnagyobb ellensége is, ha az öncélú dokumentarizmussá válik. A képek visszatérő motívuma a magány, az egyedüllét, az elhagyottság. A privátszféra banalitását, szomorúságát, melankóliáját fedezzük fel a képeken, a belső és külső világ ürességét, és azt, hogy a kiüresedés miként teszi bénává az embert. Illovszky Béla fekete-fehér színészportréi a színész mozdulatára, helyzetére, legtöbbször az arcára koncentrálnak (Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, *40 év ördögsekéren*). A színész belső arcát, világát látjuk. Gesztusa, szerepe, ruházata ugyan a színészi feladathoz köti, de Illovszky túl is megy ezeken a szerepeken, az egyedít mutatja, ami emberré teszi az embert túl a megszokásain, neveltetésén. A Tobe Gallery *Angela Sairaf: A Tapiucaca-k titkos élete* című

kiállításán a fotósorozat mindegyik figurája színes ecuadori maszkban látható, a legkülönbözőbb helyszíneken. Az arc takart, miként az egyén érzelme is, rejtőzködőket látunk. Kérdés, hogy mindannyian

ANGELA SAIRAF: *A Tapiucaca-k titkos élete* – Tobe Gallery, HUNGART © 2017

BARTHA MÁTÉ: *Klauzál tér*, 2015, HUNGART © 2017

Ismeretlen fényképész: *A Vigadó téri csavargózós állomásnál*, 1900 körül – Kiscelli Múzeum

MÉSZÁROS LÁSZLÓ: *Szépség* – Várkert Bazár, HUNGART © 2017

ILLOVSZKY BÉLA: *Bánk bán* (Maia Morgenstein, Kulka János, r. Bocsárdi László), Zsámbék, 2000 – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, HUNGART © 2017

ALEX WEBB:
Bombardopolis, Haiti, 1986,
Magnum Photos – Műcsarnok
HUNGART © 2017

CHRISTOS KAPATOS:
Untitled, 2016,
Photometria 1 – Budapest Project
Galéria, HUNGART © 2017

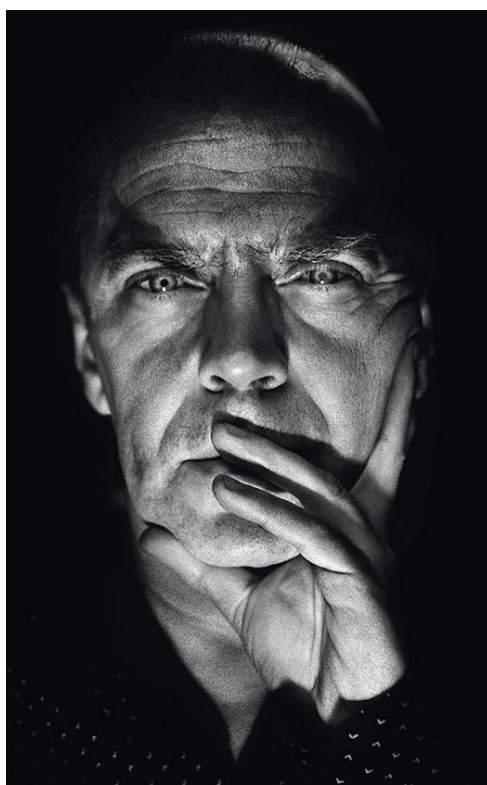
PÉCSI JÓZSEF:
Palasovszky Ödön, 1926
Magyar Nemzeti Múzeum,
HUNGART © 2017

Tapuicaca-k vagyunk, titkoljuk igazi arcunkat? A Deák 17 Galéria (a Budapesti Francia Intézet támogatásával) *Maia Flore Imagine France* című kiállításával Franciaország gyönyörű kulturális helyszíneire kalauzol. A huszonnyolc fotóból álló sorozaton egy elképzelt karakter jelenik meg mindig az adott helyszínhez alkalmazkodva a maga költői és meglepő módján. Modellként és megfigyelőként éled újra a műemléki helyszínén. A Platán Galéria adott otthont *Anna Orłowska* és *Puklus Péter BELONGING(S)* című kiállításának. A fotósorozat újragondolja Közép-Európa történelmét és regionális kontextusát, az identitás keresését.

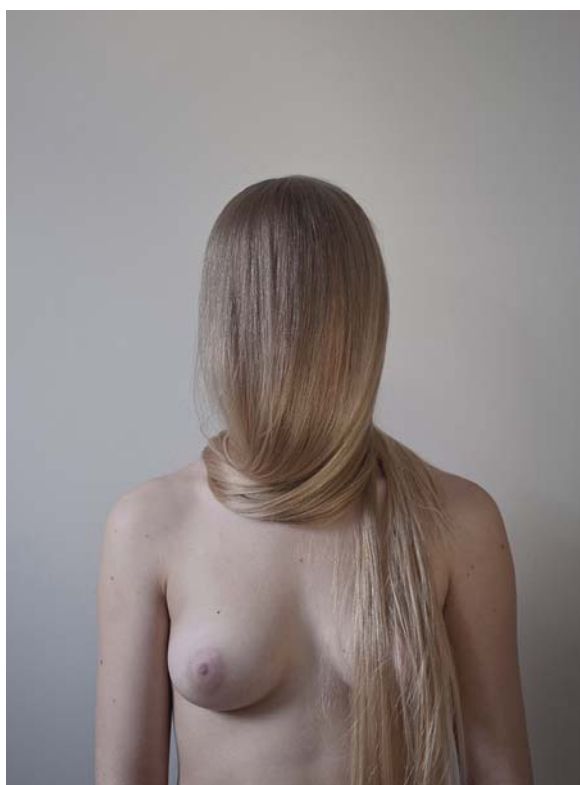

A Horizont Galériában *Liz Nielsen Snake Charmer* című kiállítása a transzcendenciára, az ősi formákra fókuszál. A fotókon titkos portálokat és átjárókat látunk, ahol az energia deformálódik, áttűnik. *Venczel Attila Inanimus* című kiállítása (Artphoto Galéria) kirándulás a fotográfia lélektanába. A Fise Galériában *Kiss Andrea FemMe* című kiállítása az egyedi fotótechnikával készült selfeken keresztül a női lét titkait kutatja. *Yunus Emre Enstitüsü*, a Török Kulturális Központ *Murat Gür Portrék a Mindennapi Életből* című kiállítása különböző kultúrák embereit kapta lencsevégre. A Kiscelli Múzeum *Képlet* címmel budapesti streetfotókat mutatott be, a kezdektől napjainkig. A K11-ben *Schild Tamás Nellys* című kiállí-

KRZYSZTOF GIERAŁTOWSKI:
Jarosław Marek Rymkiewicz –
Lengyel Intézet
HUNGART © 2017

LÁZÁR EMESE ALEXANDRA:
Unportrait – Várkert Bazár
HUNGART © 2017

tásán nyomon követhettük egy baranyai cigány család hétköznapjait, rádöbbenve, hogy az élet teljességének a határai itt mást jelentenek, mint a néző világában. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtár Kisgalériájában *Szabó Judit Erzsébet Tómeder* című kiállítása a táj pusztuló formáin keresztül a millennium idejét idézi meg, a mából visszavezetve. A Gregersen Art Pointban a *Test* című kiállítás érdekes válogatás az emberi testről és bogarak, lepkék, egyéb állatok TESTÉRŐL.

A Lengyel Intézetben *Krzysztof Gieraltowski Remake* című fotókiállításán lengyel, orosz, német és holland művészek arcai erős érzelmi hatást sugározva tekintettek ránk a falakról. A Várfok Project Roomban *Dobokay Máté* két sorozatából – a *Spots* különleges tájképeiből és a festőriás Hantai pliage-technikájának emléket állító *Hommage a Hantai Simon*ból – mutattak be válogatást. A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeumban, a fesztivál palettáját színesítve, *Gasztró Hemző* címmel *Hemző Károly* igényes és élvezetes gasztrófotóit láthattuk.

Milyen társadalmi kérdéseket vetnek fel a kiállítások? Emberi küzdelmeket látunk, a megmaradásért, a hagyományért, az emlékekért. Az identitás megőrzéséért. Ráfagy a hó, a jég a lakókocsira, bent népes család. Jégkorszak a fényes görög világban. Peremvidék, peremélet. Túlfogyasztunk, testsúlyunk növekszik, mozogni sem bírunk már. De ott az elszegényedés, az öregség számos alkotónál. Az idő, az ember és a tárgyak ideje, elévülése, ahogy a tárgyak túlélnek a gazdájukat, őrzik az emberi kéz melegét, érintését. Mit hagyunk a gyermekeinkre, és mit viszünk magunkkal egy másik világba? Számos kép vezeti a nézőt a spirituális, az ismeretlen, de vágyott tereumok felé. A csendbe, a békébe. Mintha a figurák azt kérnék, hogy hagyjuk őket békén, nincs szükségük megváltásra. A fényvel is játszanak az alkotók, de a színek egyre inkább sötétednek.

Gép (fényképezőgép) és ember viszonyát látjuk a kiállításokon. Miként működnek közre és össze. A fotográfia a pillanat művészete. Mire visszatértem, hűlt helyemet találtam – állította Hajas Tibor. A pillanat gyorsan elinal, cserbenhagyja a fotóst, aki a pillanat reprezentánsa. A befejezett és befejezetlen idejét keresi, szövi egybe, választja el őket egymástól. A fotó fikció is, ezt könnyen elfelejtjük. De rólunk szól.

SCHILD TAMÁS: Nellys – K11, HUNGART © 2017

MURAT GÜR: A palotában, Rajasthan, India, 2012 – Török Kulturális Központ, HUNGART © 2017

LIZ NIELSEN: Starry Mountains, 2016 – Horizont Galéria, HUNGART © 2017